

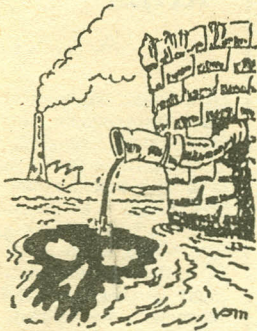
Lehetőleg tiszta vizet a pohárba...

Már megszoktuk, ha kinyitjuk a vízcsapot abból egészséges víz folyik. Nyugodtan ihatunk belőle, fogyasztják a csecsemők, a gyerekek is. Hogy meddig tehetjük ezt, rajtunk is múlik. Köztudott, hogy az egész világon az egészséges ivóvíz drága dolog (pl. Franciaországban megközelíti az 1,5 \$/m³-t, Európában a legdrágább), s itthon is egyre többen kényesülünk arra, hogy odafigyeljünk mennyit fogyasztunk, s az mibe kerül.

A víz ára részben a vízbeszerzés lehetőségétől függ, de igen lényeges, hogy a minősége lehetővé teszi-e a beavatkozás nélküli felhasználást.

Várpalota ilyen szempontból szerencsésnek mondhatja magát, mivel a Bánta pusztai vízbázis az egész régiót képes ivóvízzel ellátni. A kutak által termelt víz közvetve a karsztrendszerből származik, a rendszeresen végzett KÖJÁL ellenőrzések igazolták, hogy a minősége megbízhatóan állandó, jó. Betűdható ez annak is, hogy innen a feltörő víz sikeresen elúzte a bányászatot.

Hogy az emberi tevékenység miként képes befolyásolni a víz minőségének alakulását, azt jól példázza Tés esete. 1972-ben a Szentkút forrás foglaltsával, valamint a szomszédságában mélyített 300 m mély kútból biztosítani lehetett a község vízellátását. A víz nitrát tartalma a szabványban rögzített 40 mg/l határértéktől messze elmaradt. 1989-ben a nitráttartalom tartósan meghaladta az engedélyezett mértéket, s nem ritka a megengedetnek duplája. Az itt él-

ők kénytelenek voltak megismerkedni a Merhemoglobinémia betegség fogalmával, mely a tartósan fogyasztott nitrátos víztől alakulhat ki, s a gyermekekre halálos lehet. Tésen a csecsemők táplálásához már csak konzerv víz használható. A víz minősége ilyen mérvű romlásának okait több tanulmány vizsgálta, s egyértelműen a mezőgazdasági tevékenységre, valamint a szennyvízkezelés megoldatlanságára vezette vissza. Ez utóbbi témában megdöbbentő dolgokról lehet hallani: régi kutakat szennyvízgyűjtőként használnak, a szippantott szennyvizet karsztrendszer víznyelőjébe engedik, stb. A probléma megoldása igen költséges, ugyanakkor az emberi gondolkodás átforgatására is szükség van.

A példa azt hiszem rendkívül tanulságos, s úgy gondolom mindenkit gondolkodba ejt az a tény is, hogy az ivóvízellátás költsége Tésen hétszerese a várpalotainak.

1992 január 6. óta Várpalotán 35 Ft-ot megközelelti egy köbméter ivóvíz ára. Az sem titok, hogy az ivóvízszolgáltatás költsége nem sokkal haladja meg a tíz forintot. A szolgáltató rendszer közeljövőre várható önkormányzati tulajdonná válása nagy lehetőséget biztosít az ilyenirányú fejlesztéseknek. A biztonságos vízellátás, a csatornázás, a szennyvíz kezelés mind-mind megoldásra váró feladat, mert csak így biztosítható, hogy az ivóvizünk a jövőben is olyan jó legyen, amilyen most. Csak így tudjuk megvédeni a természetet, mely elmi érdekünk.

Dr. Szilágyi Tibor

Lopják a fát

Vannak emberek, akik - ha melegezni akarnak - arra kényesülnek, hogy a hátukon vagy biciklin vigyék haza a száraz gallyat. Mások rájuk, a szegényekre szoktak hivatkozni, ha éppen a kommunistákat vagy a kormányt van kedvük szidni. Közben nem a tövénél, a derekánál vágják ki a fát - a legszebbet, az útjukba esőt, már a Vár-völgyben is. Gyorsan fogy az erdő, a fával rakott teherautók talán meg sem állnak Ausztriáig. A környezetpusztítók versenyben állnak az idővel. Remélhetően közös kincsiünk az erdő még Várpalota határában sem marad örökre szabad préda. Van konkurencia is. Szemmel láthatóan a Buruk-völgyben a savas eső, a Vár-völgyben az ember végez nagyobb pusztítást.

Várpalota, 1992. február 10.

Csiszár Ernő

Az OT Elnökségének ügyvezető elnöke

TGM

A "stratégiai ágazat"

A Gazsó-féle tervezet kilúgozott és semleges, parttalan liberalizmust és erkölcsi relativizmust sugall-állapította meg tavaly tavasszal az MDF Pedagógiai Kollégiuma, élén dr. Dobos Krisztinával, aki a fenti megnyilatkozása után nem sokkal helyettes államtitkári rangra jutott. Mintha e mondatról megfeledkezett volna. A napokbeli sajtótájékoztatóján kijelentette: "politikai csatározások színterévé vált az új közoktatási törvény tervezetének vitája". Valóban, de már egy éve. Csak akkor éppen ők támadták. A fenti kifejezések tartalmát pedig azóta sem sikerült tisztázni, bár az új törvénykonceptió közelebb visz a rejtvény megfejtéséhez.

A legutolsó - sorban a negyedik - törvényváltozat az elemi erejű tiltakozások hatására sokat finomodott, vitatott alapelemeit azonban megtartotta. E cikkben ezekből veszek sorra néhányat a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezetének szemüvegén keresztül nézve.

1. Önkormányzati felelősség az egyik oldalon, érdemi beleszólási lehetőség korlátozása és a pénz hiánya a másikon.
2. Területi oktatási központok (TOK) felállítása, a minisztérium meghosszabbított karjaként, állítólag a pedagógusok érdekében ahelyett, hogy az önkormányzatokat, az igazgatókat, az iskolákat hozná olyan helyzetbe, amelyben a szuperintelligens és pártatlan tanácsadók és felügyelők nélkül a saját érdekeltsüket tudják elvégezni.
3. A pedagógusok jogainak jelentős csorbítása. Példaként hadd álljon itt az a mondat a jelenleg hatályos törvényből, amely még a sorok között olvasva sem található a tervezetben (mint kollektív jog, a neveléstudományra vonatkozóan ugyan létezik): "A pedagógus joga, hogy véleményt nyilvánítson, illetőleg javaslatot tegyen a nevelési-oktatási intézmény ügyeiben."
4. Az iskolaszervezet törvényi átalakítása megengedő szabályozás

helyett, amelyben csak tendenciákat rajzolnának ki, ahol a törvény menne szükség esetén a valóban jelentkező változások után.

5. Az egyházi iskolákhoz a magán és alapítványi iskolákhoz képest megkülönböztetetten előnyösen történő (mert saját maguk által végzett) irányítási struktúrája.

6. Az állami és önkormányzati iskolák világnézeti semlegességének nyílt feladása, hiszen a tervezet szerint az intézményekben a nevelés-oktatás "a különböző világnézetek közötti megbékélés elvén szerveződik".

7. Az iskolaszék tárgyalásos megállapodás helyett "harmadrésznyszer" még mindig kötelező bevezetése.

8. Az oktatásügy szereplői egymáshoz való viszonyának tisztázása. Csak példaként: önkormányzat (oktatási bizottság) - iskolaszék - szülői tanács - tantestület - igazgató - TOK.

Kísérlet ugyan történik a tisztázásra, de mint Kálmán Attila államtitkár kifejezte magát: a puding próbája...

9. Pénz. Az iskolafenntartásra már utaltam, most a pedagógusbérekéről. Kupa Mihály jegyezte meg a hamarjában elfogadott költségvetési törvény lázában a maga sajátos szlengjével: "Nézze meg (mármint Györffy Miklós a tv-ben) a pedagógusokat, hogy kiabálnak!" Majd egy későbbi interjúban: "Pedig kapnak rendesen az idén is!" Itt igen: az infláció felét bruttóban...

Jellemző módon az oktatás szerkezeti átalakítására vonatkozóan egyedül a TOK-okra tettek félre pénzt (250 millió Ft-ot). Vagyis a még meg sem szavazott felügyeleti-ellenőrzési rendszerre. A lehetséges objektivitást garantáló szakmai-tudományos (és jogi) infrastruktúrára nincs pénz. Maradnak a tökéletes felügyelők. Megvárjuk őket?

Földi István

SERVUS KISGÉPKÖLCSÖNZŐ

Várpalota Szabolcska M. u. 65 III/10.

NAGYTELJESÍMÉNYŰ SZÖNYEG- ÉS KÁRPITTSZÍTÓGÉPEK
1/2 nap 350 Ft 1 nap 600 Ft

BLACK & DECKER ELEKTROMOS BARKÁCSGÉPEK

POLIETILÉN TASAKOK MINDEN MÉRETBEN TERMELŐI ÁRON

NYITVA: hétfőtől péntekig 8-9-ig, 16-17-ig

OLVASÓI KÉRDÉSEK-VÉLEMÉNYEK

Mint a Napló január 28-i számából is értesültünk 1992. január 31-én lejárt a határideje annak, hogy a BAKONY METAL KFT. elszállítsa az inotai volt löszerraktárból a veszélyes CINKISZAP és GALVÁNISZAP hulladékot. Ez csak részben történt meg, s így továbbra is fertőződik a város ivóvize.

(cím és név a szerkesztőségben)

A VÁROSGAZDÁLKODÁSI (önkormányzati tulajdonba került) SZOLGÁLTATÓ VÁLLALAT ne legyen nyereségorientált!

(cím és név a szerkesztőségben)